GEN ȘI RELIGIE: ILUSTRAȚIE DIN DEZBATERILE DESPRE AVORT

GENDER AND RELIGION: ILLUSTRATED FROM THE ABORTION DEBATES

CZU: 316.346.2:241.633:343.621 **https://doi.org/10.59295/spd2024u.17**

Nadejda CHIRONDA,
ORCID: 0009-0004-4661-2886
e-mail: c_nadia@mail.ru
Universitatea de Stat din Moldova
Ernest Cezar NICULCEA,
Universitatea de Stat din Moldova

Summary. *The study explores the complex interplay between religious beliefs, societal attitudes, and individual experiences regarding abortion in Moldova. Through interviews with experts and participants in feminist marches, it examines the influence of religion, social norms, and gender roles on perceptions and decisions related to abortion. Findings suggest a significant influence of religious beliefs on attitudes toward abortion, with stigma and social pressure often associated with it. Changes in societal norms, access to information, and medical technologies contribute to shifting perspectives. The study highlights the need sexual education, access to reproductive health services, and destigmatization efforts to empower women in making informed decisions. It underscores the importance of a nuanced understanding of cultural and religious contexts in shaping policies and interventions related to reproductive rights.*

Keywords: *gender, abortion, body, child, soul, identity, freedom, choice, responsibility*.

INTRODUCERE

Tema relației dintre gen și religie reprezintă un subiect complex și multiaspectual, stârnind numeroase controverse și dezbateri aprinse în diverse contexte sociale și culturale [1, p. 4]. În centrul acestor controverse se află multiplele perspective și interpretări ale rolurilor de gen și ale normelor religioase, care pot adesea intra în conflict. Această temă capătă o importanță deosebită în contextul dezbaterilor privind avortul, un subiect sensibil și polarizant ce implică adesea valori fundamentale, credințe religioase, drepturi ale femeilor și considerații etice [1, p. 3].

În Republica Moldova, dezbaterile privind avortul reflectă profund aceste tensiuni dintre gen și religie. Pe deoparte, există influența puternică a Bisericii Ortodoxe [7], care promovează valori tradiționale și este adesea vehement împotriva avortului; Pe de altă parte, există mișcări feministe și organizații pentru drepturile omului care susțin dreptul femeilor de a-și decide propria soartă, inclusiv dreptul la avort [1, p. 3, p. 5].

Aceste poziții divergente nu doar că aduc la lumină conflicte ideologice și morale, dar influențează și politicile publice și legislația din Moldova.

Actualitatea acestor dezbateri este evidențiată de recentul val de inițiative legislative și de mobilizările sociale atât ale susținătorilor, cât și ale oponenților dreptului la avort. În acest cadru, este esențial să analizăm cum normele de gen și prescripțiile religioase se intersectează și cum aceste intersecții modelează discursul public și politicile referitoare la avort [3]. Printr-o astfel de analiză, putem înțelege mai bine nu doar dinamica specifică a dezbaterilor din Moldova, ci și mecanismele mai largi prin care genul și religia interacționează în contextul social contemporan. Actualitatea acestor dezbateri este reflectată și în alte țări, fiecare având propriile sale dinamici și provocări [1].

MATERIALE ȘI METODE

Pentru a investiga relația dintre gen și religie în contextul dezbaterilor privind avortul în Republica Moldova, în cercetare s-a utilizat metoda interviului. Au fost colectate date din surse variate, inclusiv legislația Republicii Moldova, texte religioase relevante și informații din mass-media. Această diversitate de surse ne-a permis să obținem o înțelegere cuprinzătoare a dinamicilor sociale, culturale și religioase implicate în dezbaterile respective.

Pentru analiza contextului internațional, au fost analizate evoluțiile legislative [1, p. 1, p. 2] și evenimentele semnificative legate de avort în alte țări, precum Statele Unite ale Americii, Franța, România și Polonia. Au fost examinate articolele de presă [1, 2, 3, 4, 5, 6] și declarațiile oficiale pentru a evalua modul în care diferitele societăți abordează această problemă și cum influențează factori precum religia și genul, politicile și perspectivele publice.

Au fost realizate interviuri și discuții cu membri ai comunității, activiști pentru drepturile femeilor, reprezentanți a religiei ortodoxe, pentru a obține o perspectivă directă asupra opiniei și atitudinilor acestora față de avort și relația dintre gen și religie în Moldova. Aceste interviuri au furnizat insight-uri valoroase în interpretarea și contextualizarea datelor colectate din alte surse.

Analiza materialului colectat s-a concentrat pe identificarea și evaluarea argumentelor, perspectivelor și factorilor care influențează dezbaterea asupra avortului în Republica Moldova. A fost realizat un interviu online cu femei și bărbați din Republica Moldova, pentru a examina complexitatea și nuanțele opiniei publice, a valorilor culturale și a interpretărilor religioase în legătură cu tema cercetată.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Rezultatele cercetării relevă o serie de aspecte semnificative legate de relația dintre gen și religie în contextul dezbaterilor privind avortul în Republica Moldova.

Constatăm că în Moldova, există o polarizare puternică între perspectivele religioase și cele seculare asupra avortului. Biserica Ortodoxă are o influență considerabilă asu-

pra opiniei publice, promovând valori tradiționale care susțin restricționarea avortului. Pe de altă parte, organizațiile pentru drepturile femeilor și mișcările feministe militează pentru protejarea și extinderea accesului femeilor la servicii de avort sigure și legale. Marșul Feminist din Chișinău evidențiază preocupările și cerințele participanților în ceea ce privește drepturile reproductive și prevenirea violenței sexuale.

Ei subliniază importanța unei educații sexuale comprehensive în școli și promovarea informării pentru prevenirea abuzului sexual. Aceste aspecte sunt esențiale pentru asigurarea drepturilor reproductive și integrității fizice și emoționale a femeilor și a tinerilor. O parte din intervievați au subliniat că violența sexuală constituie o problemă gravă în Moldova, iar stigmatizarea și prejudecățile legate de avort pot adânci suferința emoțională a femeilor care iau o astfel de decizie. Ei au exprimat îngrijorarea că reglementările restrictive privind avortul pot duce la riscuri pentru sănătatea și integritatea femeilor, subliniind necesitatea recunoașterii avortului ca un drept fundamental al femeilor.

În ceea ce privește prevenirea avortului, cea mai mare parte a intervievaților au evidențiat importanța educației sexuale comprehensive în școli și promovarea informării cu privire la prevenirea abuzului sexual. Ei au subliniat că abordarea acestor probleme este esențială pentru a asigura drepturile reproductive și integritatea fizică și emoțională a fetelor și a femeilor.

Pe de altă parte observăm în contextul internațional că există diferențe semnificative în abordările și politicile referitoare la avort. De exemplu, în SUA, decizia recentă a Curții Supreme de a anula dreptul constituțional la avort a dus la adoptarea unor legi restrictive în multe state, în timp ce în Franța, avortul a fost inclus în constituție, consolidându-se astfel dreptul femeilor la corp. În timp ce în România și în alte țări europene au existat încercări de a restrânge accesul la avort, societatea civilă și organizațiile pentru drepturile femeilor au reacționat puternic împotriva acestor propuneri legislative.

În discuțiile noastre cu membri ai comunității, activiști și reprezentanți religioși, au fost identificate o serie de preocupări și argumente cu privire la avort și relația dintre gen și religie. Aceste discuții au subliniat complexitatea și sensibilitatea acestei probleme și necesitatea unui dialog deschis și echilibrat pentru a găsi soluții care să țină cont atât de valori religioase, cât și de drepturile individuale și de sănătatea publică.

Studiul nostru evidențiază că dezbaterile privind avortul reflectă tensiunile profunde dintre valorile tradiționale religioase și aspirațiile moderne de egalitate și drepturi ale femeilor. Aceste tensiuni nu doar că influențează politicile și perspectivele publice în Moldova și în alte țări, ci și evidențiază necesitatea unei abordări comprehensive și respectuoase a acestor probleme într-un context social și cultural diversificat.

CONCLUZII

După analiza datelor colectate prin interviu și în lumina contextului social al Moldovei, ajungem la următoarele concluzii în legătură cu percepțiile femeilor privind avortul, politicile de gen și religie. Valorile morale și religioase influențează semnificativ

atitudinea femeilor față de avort, multe considerându-l inacceptabil. Subiectul avortului rămâne tabu și stigmatizat, generând sentimentul de judecată și marginalizare. Educația sexuală și accesul la informații despre contracepție sunt limitate, ducând la creșterea sarcinilor nedorite și a avorturilor.

Politicile de sănătate și accesul la servicii reproductive pot influența decizia de a păstra sarcina, iar accesul limitat face ca avortul să fie singura opțiune pentru unele femei. Sprijinul din partea partenerului și a familiei este determinant, presiunea socială jucând un rol major. Este esențială adoptarea unei abordări deschise și fără stigmatizare față de avort, pentru ca femeile să poată lua decizii informate și să aibă acces la servicii de sănătate reproductive de calitate. Politicile de gen ar trebui să promoveze egalitatea și drepturile femeilor, inclusiv accesul la informații și servicii de contracepție, reducând incidența avorturilor.

Educația sexuală comprehensivă în școli și comunități este crucială pentru prevenirea sarcinilor nedorite și a avorturilor. Femeile ar trebui să aibă acces la sprijin emoțional și medical adecvat, inclusiv consiliere. Este important să se continue eforturile pentru eliminarea stigmatului asociat cu avortul prin campanii de conștientizare și promovarea respectului față de alegerile reproductive.

REFERINȚE

1. Abortion rights across Europe as France makes terminating pregnancy a constitutional right. În: https://www.independent.co.uk/news/world/europe/france-abortion-rights-vote-europe-uk-constitution-b2507100.html [Accesat: 14.05.2024].
2. European Abortion Laws. A Comparative Overview. În: https://reproductiverights.org/wp-content/uploads/2022/10/15381_CRR_Europe_October_2022.pdf [Accesat: 14.05.2024].
3. Articolul „Conferința Internațională Congresul Mondial al Familiilor la Chișinău și dreapta conservatoare religioasă: amenințări și oportunități". În: https://egalitatedegen.md/conferinta-internationala-congresul-mondial-al-familiilor-la-chisinau-si-dreapta-conservatoare-religioasa-amenintari-si-oportunitati/ [Accesat: 14.05.2024].
4. Avortul – crimă și păcat de omucidere. În: https://ortodox.md/avortul-este-o-crima-si-un-pacat-de-omucidere/ [Accesat: 14.05.2024].
5. Living apart together: reflections on bioethics, global inequality and social justice. În: https://peh-med.biomedcentral.com/articles/10.1186/1747-5341-3-25 [Accesat: 14.05.2024].
6. Bodily autonomy: a cornerstone for achieving gender equality and universal access to sexual and reproductive health and rights. În: https://www.unfpa.org/publications/bodily-autonomy-cornerstone-achieving-gender-equality-and-universal-access [Accesat: 14.05.2024].

7. Standardul privind întreruperea sarcinii în condiții de siguranța. Chișinău, 2020. 47 p. În: https://ms.gov.md/wp-content/uploads/2023/06/Standardul-privind-%C3%AEntreruperea-sarcinii-%C3%AEn-condi%C8%9Bii-de-siguran%C8%9B%C4%83-aprobat-prin-ordinul-MSMPS-nr.766-din-18.08.2020-1.pdf [Accesat: 14.05.2024].
8. Cadrul legislativ şi normativ aferent al prestării serviciilor de avort în condiţii de siguranţă. În: https://www.avort.md/cadrul-legal/ [Accesat: 14.05.2024].
9. Le BRETON, D. *Antropologia corpului și modernitatea*. Chișinău: Cartier, 2009. 421 p. ISBN 978-9975-79-599-9.
10. HAN, S., BETSINGER, T. K., SCOTT, A. B., *The Anthropology of the Fetus: Biology, Culture, and Society*. Published by: Berghahn Books, 2019. 316 p.
11. GAVRILUȚĂ, N., *Antropologia socială și culturală*. Iași: Polirom, 2009. 288 p. ISBN 9789734613922